

območje 02 | pogled na objekt iz PST

dom(ov)

avtorica | Lea Ružič
mentor | doc. Gašper Medvešek
Fakulteta za Arhitekturo, UL
Ljubljana, december 2024

Idejna zasnova prilagoditve Bežigradske stanovanjske soseske BS6 s poudarkom na vključevanju starejših

V preteklem stoletju se je **starostna sestava prebivalstva občutno spremenila**, kar je posledično prineslo velike spremembe v sestavi družbe. Dva ključna dejavnika, ki vplivata na ta pojav sta: **znižana umrljivost**, ki je posledično prinesla podaljšanje pričakovane življenjske dobe, ter hkrati **visoka rod-nost 20. stoletja**. Skupaj sta pomenila povečanje števila prebivalcev in delež starejših od 64 let (65+). Ta aktualna tema se odraža na veliko področjih, med drugim tudi v arhitekturi. **Staranje prebivalstva namreč zahteva premislek o prostoru, v katerem posamezniki preživljajo to življenjsko obdobje**, in kaj se zgodi, ko se ne moremo več popolnoma zanašati na lastno samostojnost.

V mestni občini Ljubljana velik delež občanov živi v modernističnih soseskah, zgrajenih v času od 60-ih do konca 80-ih let 20. stoletja. So pomemben in danes zelo prepoznaven element urbanega tkiva. Vpete so v javne zelene površine in vsebujejo lastnosti, ki igrajo ključno vlogo pri oblikovanju prijetnega bivalnega okolja. Ena od teh je **stanovanjska soseska BS6** (zgrajena leta 1963), ki je bila prva soseska, **narejena po modelu "idealne" soseske**.

Ker novo obdobje prinaša tudi nove probleme, se projekt ukvarja z možnostmi prilagoditve soseske na današnje demografske spremembe. **Raziskuje idejo selitve oskrbe k posamezniku namesto selitve posameznika v oskrbo** – kot je navada danes. Ideja magistrskega projekta zato razmišlja, **kako bi bilo možno ta proces staranja olajšati in zmanjšati potrebo po selitvi**. Ključno vprašanje, ki se ob tem odpira, je, kako omogočiti starejšim, da ostanejo v svojem domačem okolju, in sicer s poskusom tega, da se **namesto selitve posameznika v oskrbo izvede selitev oskrbe k posamezniku**. **Ali bi bilo mogoče osnovno idejo soseske nadgraditi in prilagoditi tako, da bi starajočemu se prebivalcu omogočila varno in podprto bivanje v znanem okolju?** Kako bi lahko v sosesko integrirali program oskrbe in podpore starejšim? S kakšnimi dodatni-

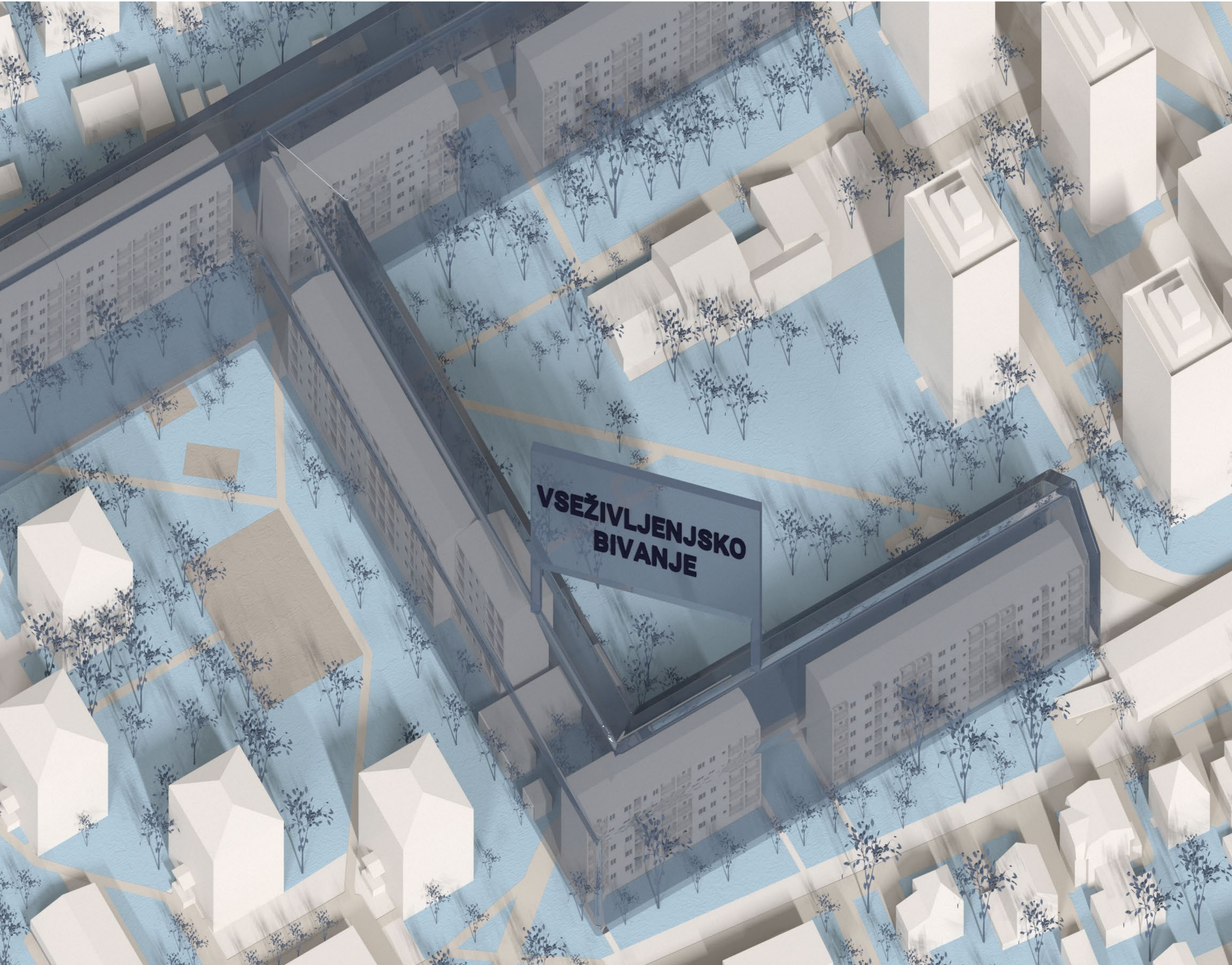
mi elementi bi soseska lahko postala prostor vseživljenjskega bivanja?

Predlagana ideja je, da se sosesko zasnuje kot nadgrajeno okolje, ki **deluje po principu doma za starejše občane, hkrati pa ohranja funkcionalnost za vse starostne skupine**.

- "Lastno stanovanje" bi se lahko z manjšimi prilagoditvami postopoma preoblikovalo v "sobo doma".
- Trenutno neprimerne komunikacije soseske bi se nadgradile v takšne, ki omogočajo enostaven dostop tudi za gibalno ovirane.
- Osamljenost in pomanjkanje pomoči pa se z dodanimi prostori generira v skupnih prostorih soseske, ki spodbujajo obliko sosedске pomoči. V nekem obsegu bi se vzpostavila tudi zdravstvena in socialna oskrba "doma" v soseski.

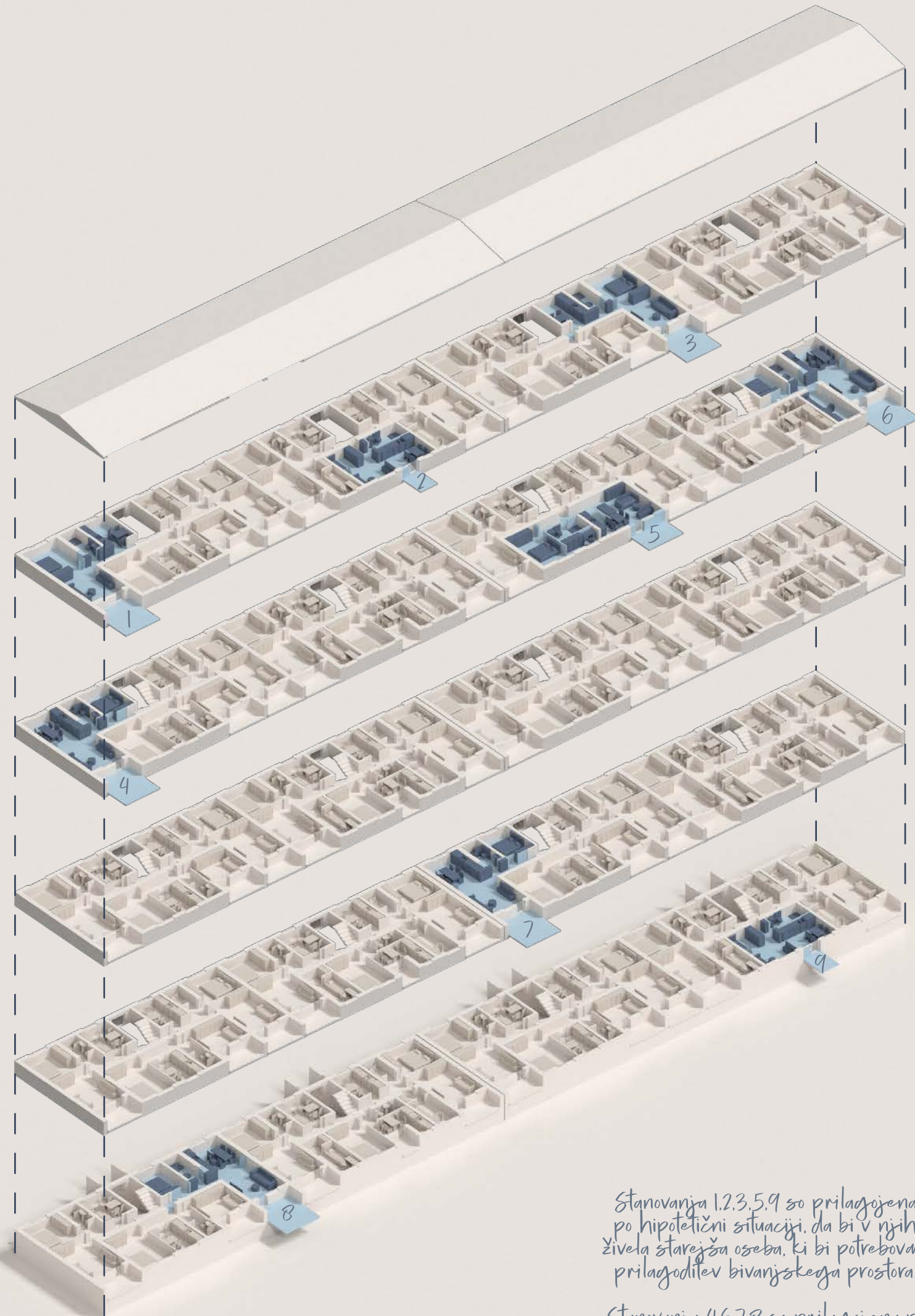
S temi modifikacijami bi soseski dodali značilnosti doma. **Na videz navadna soseska v resnici ni samo to, kar izgleda, ampak hkrati deluje tudi kot dom starejših občanov**.

Z dodajanjem programa za vseživljenjsko bivanje **se soseski BS6 kot celoti, sestavljeni iz manjših elementov in programov, doda pomemben nov element – program oskrbe starejših občanov**. Ta nov program obogati nekdanji koncept "idealne" soseske, zasnovane kot povezovalni sistem elementov in programov za vse starostne skupine. S to prenovo soseske se prenovi tudi naziv "idealna" soseska. **Tako tudi v sodobnem času ime izpolni svoj prvotni pomen in se razvija kot prostor, kjer so potrebe vseh prebivalcev ustrezno upoštewane**.

aksonometrični prikaz ideje vseživljenjske soseske

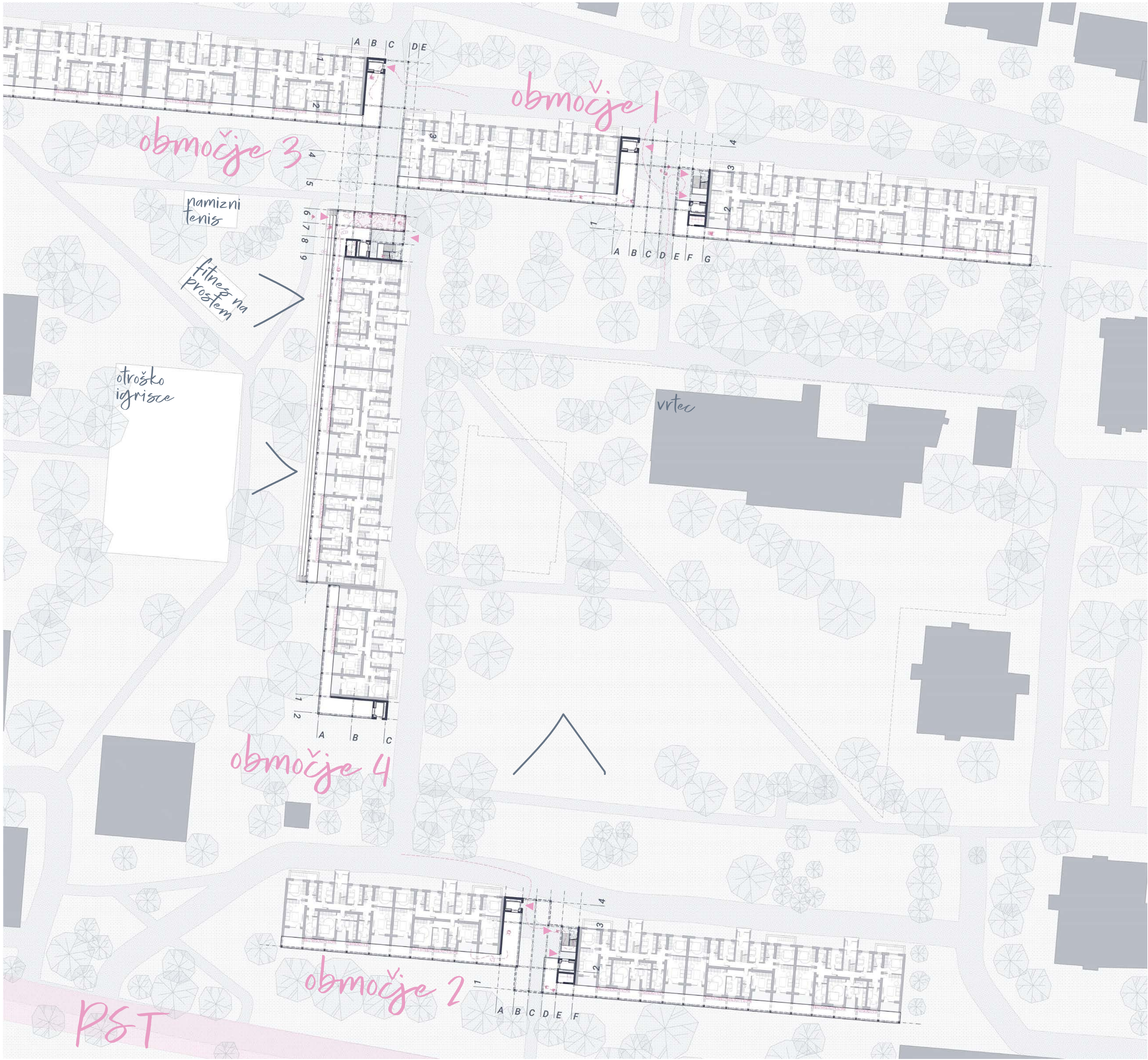
preureditev obstoječih stanovanj po potrebi

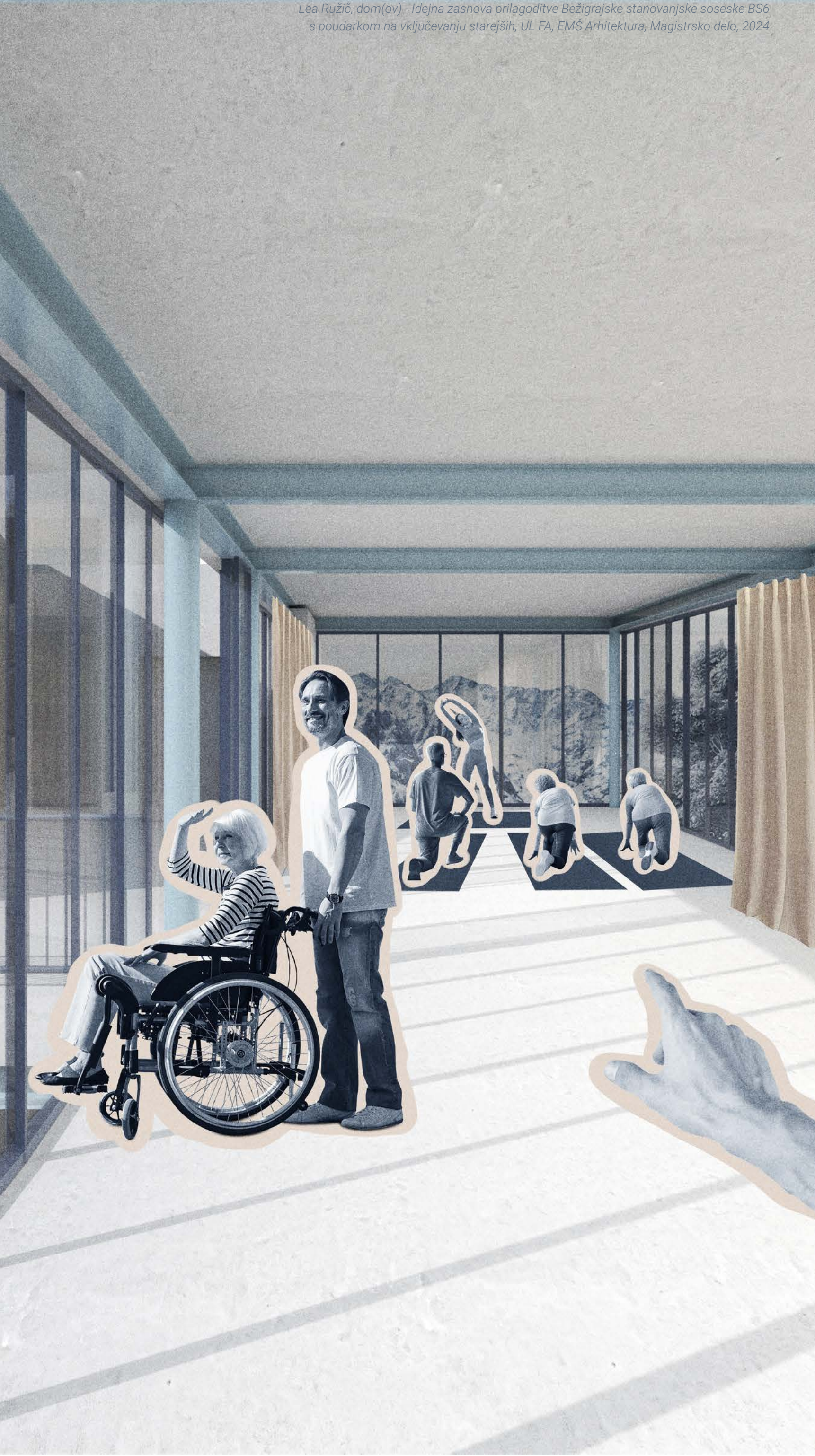
V konceptni isometriji se prikaže koncept prenove stanovanj po potrebi. Medra stanovanja so na novo prilagojena stanovanja.

Stanovanja 1,2,3,5,9 so prilagojena po hipotetični situaciji, da bi v njih živela starejša oseba, ki bi potrebovala prilagojen bivalni prostor.

Stanovanja 4,6,7,8 so prilagojena po hipotetični situaciji, da tam živi nekdo, ki si želi prenove stanovanja, ali pa so v stanovanje vpeli nov stanovalec soseske, ki si želi preurediti stanovanje.

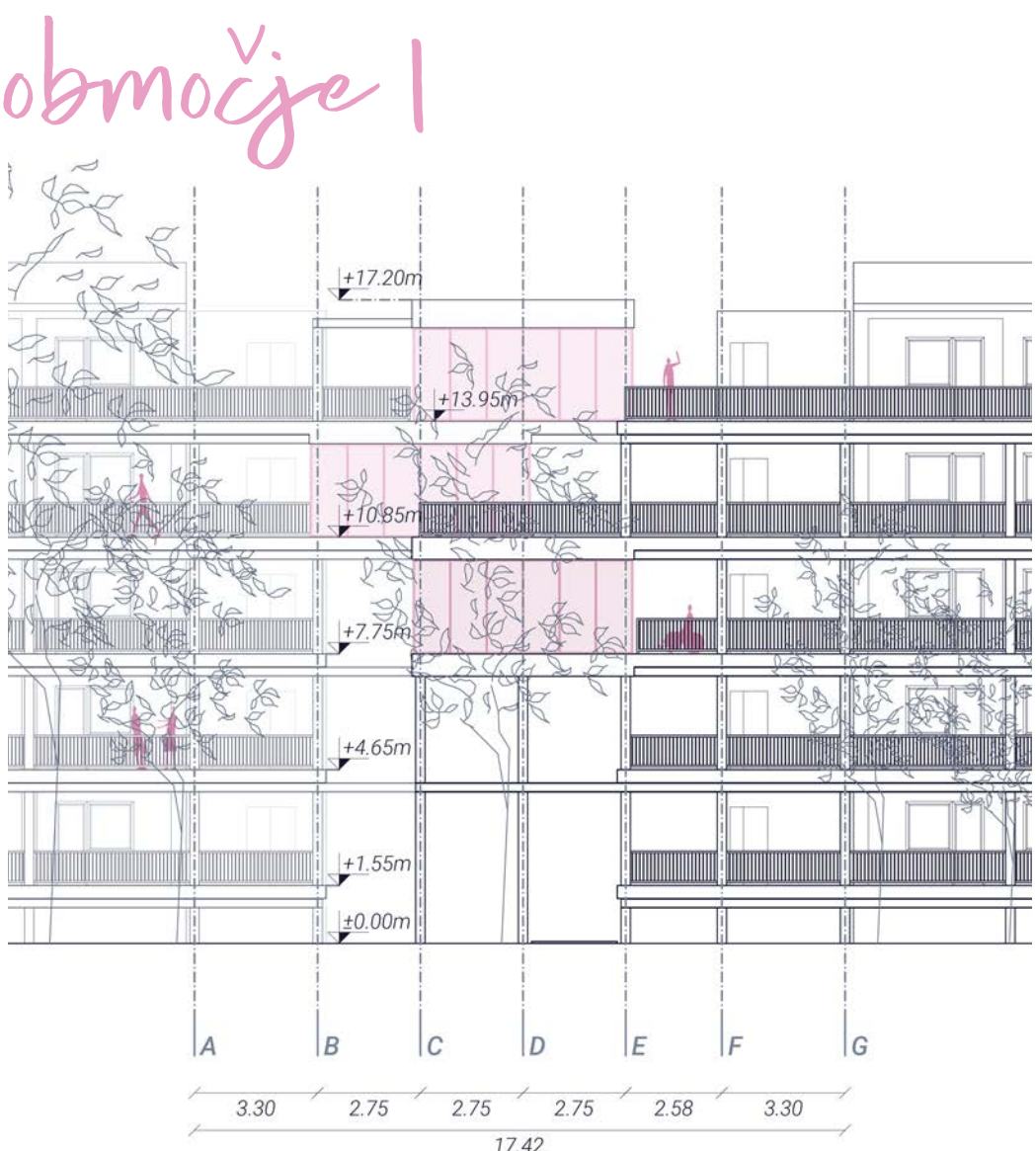

Pritličje | M 1:500

območje 03 | 4. nadstropje | večnamenski prostor obrnjen proti Kamniško-Savinjskim Alpam

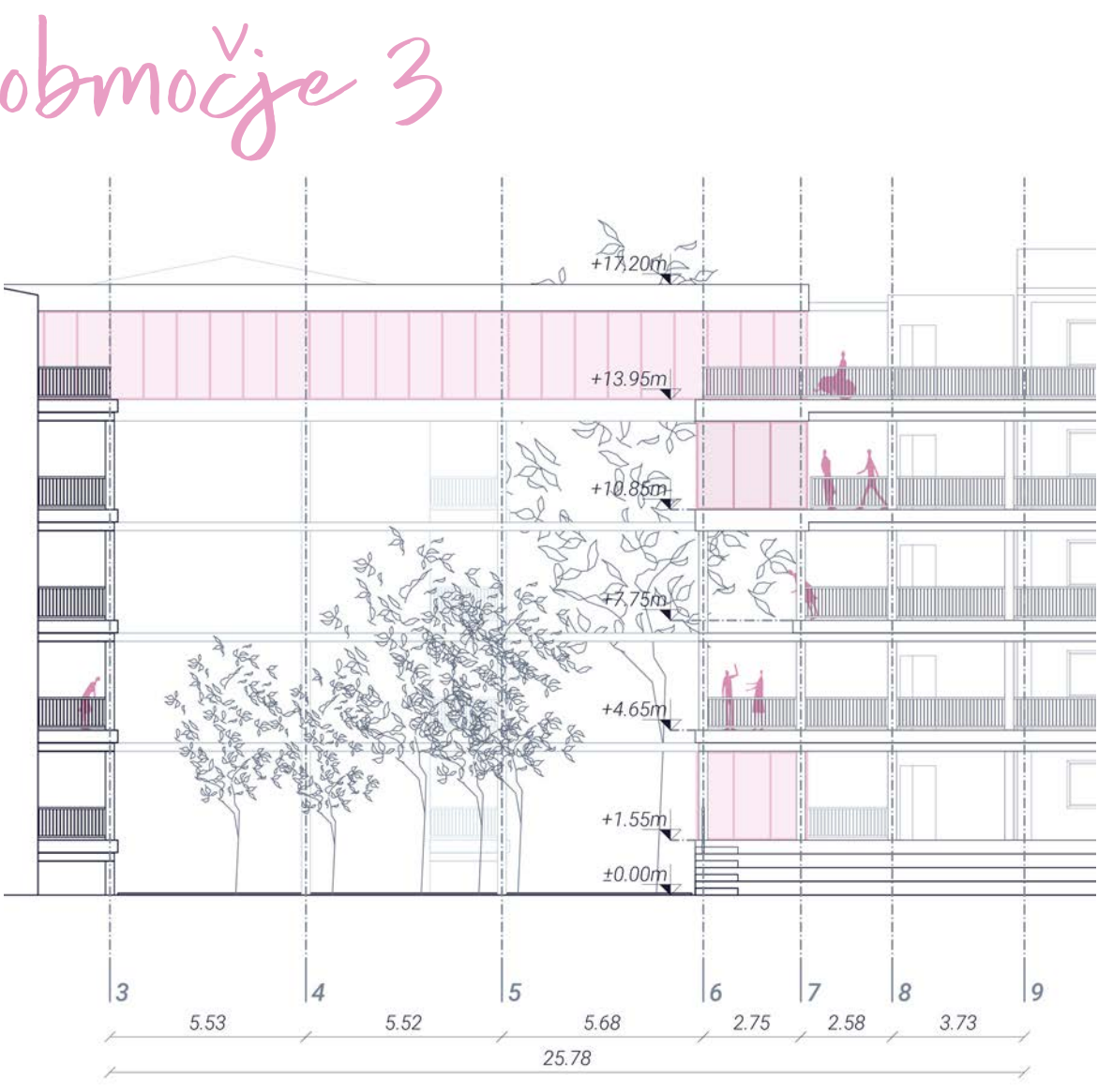
fasada jug | M 1:200

fasada jug | M 1:200

fasada zahod | M 1:200

PROGRAMI SKUPNOSTI

STANOVANJE
se prilagodi v sobo
"doma za starejšo"

SKUPNOST
DRAŽINE

VRT
vrt soseske, je stik z
zunanjim okoljem, predstavlja
medgeneracijske povezave,
ponuja povezavo z PST

SKUPNOST
OKOLJA

KUHINJA IN
DNEVNA SOBA
stičišče vrstnikov, in pa
sosesdov, kjer lahko
pomagajo en drugemu

SKUPNOST
VRSTNIKOV

PROGRAMI OSKRBE

ZDRAVSTVENA
DEJAVNOST
fizioterapija, sestrstva
in zdravniška soba ...

UPRAVNI PROSTORI
prostor za upravno,
administrativno in računovodsko
delo, prostor za strokovno osebje

SOSESKA ZA VSEŽIVLJENJSKO BIVANJE

PROGRAMI "IDEALNE" SOSESKE

JAVNI PROGRAMI
menza, kavarna,
delavnice, in pa velik
prilagodljiv prostor

slika iz animiranega
filma Kung Fu Panda

"Ne! Oogway
je bil bolj moder
od vseh nas"

"OK, se pravi
je bil morda Oogway
res le nora stara želva"

območje 01 | 3. nadstropje | dnevna soba soseske

območje 03 | 2. nadstropje | letna kuhinja

